

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Oktobar 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-oktobar 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 037,7 miliona eura, što ukazuje na pad od 19,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 286,5 miliona eura, a **uvoz** 1 751,2 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 15,7%, a uvoz manji za 19,6%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,4% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,6%.

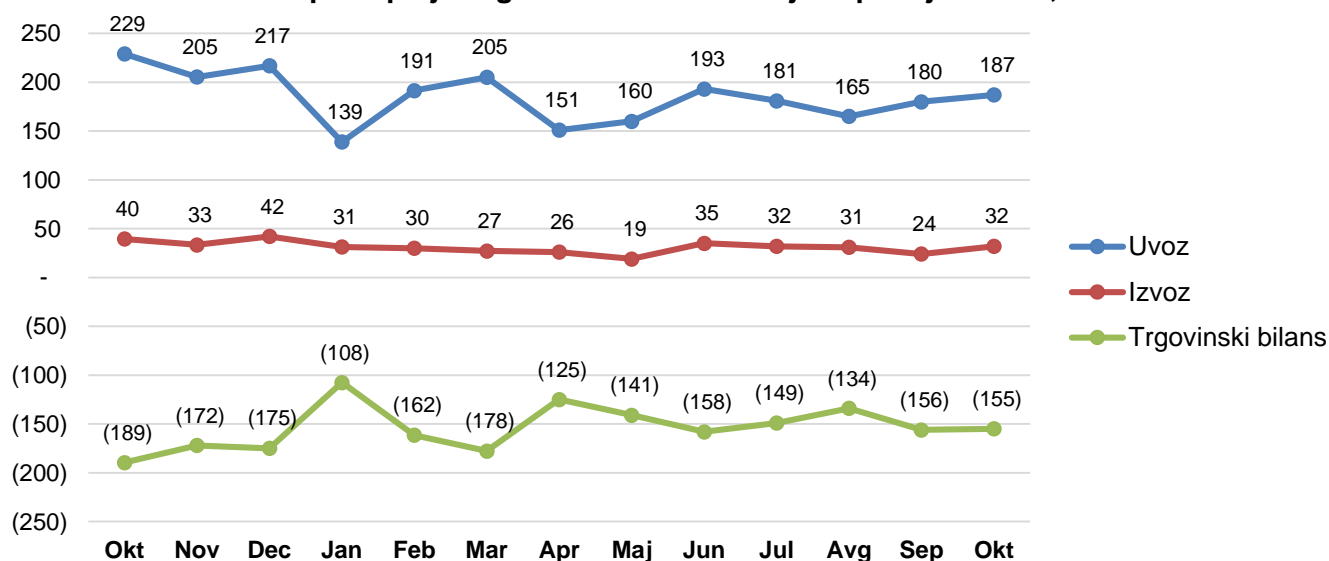
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 65,9 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala – 38,4 mi.eura, Pluta i drvo – 23,7 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 403,2 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 103,0 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 90,5 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (75,1 mil. eura), Slovenija (27,8 mil. eura) i Mađarska (19,9 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (343,2 mil. eura), Kina (180,6 mil. eura) i Njemačka (166,3 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

^(p) – Preliminarni podaci

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 590	31 233	169 823	-107 357
Februar	191 230	29 939	221 169	-161 291
Mart	205 144	27 419	232 563	-177 725
April	151 368	25 729	177 096	-125 639
Maj	160 498	18 792	179 290	-141 706
Jun	192 638	34 786	227 424	-157 851
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 394
Avgust	164 790	30 739	195 530	-134 051
Septembar	179 712	23 838	203 550	-155 873
Oktobar	186 745	31 894	218 639	-154 851

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Okt 2019		Jan-Okt 2020		Jan-Okt 2019		Jan-Okt 2020		Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	2 178 489	100,0	1 751 221	100,0	340 032	100,0	286 483	-1 838 457	-1 464 739
Evropa	84,3	1 837 019	82,0	1 435 873	94,3	320 780	90,5	259 150	-1 516 239	-1 176 723
EU	47,9	1 043 179	45,3	792 450	39,5	134 415	39,8	113 999	-908 764	-678 451
CEFTA²	28,8	627 861	28,7	503 381	43,0	146 355	43,5	124 720	-481 506	-378 661
Afrika	0,4	7 707	0,4	6 375	0,4	1 446	1,0	2 947	-6 261	-3 427
Azija	13,2	286 627	15,0	263 501	4,7	15 997	8,0	22 821	-270 630	-240 681
Amerika	2,1	45 433	2,6	44 768	0,5	1 689	0,5	1 506	-43 745	-43 262
Okeanija	0,1	1 703	0,0	704	0,0	121	0,0	59	-1 582	-646
SAD	1,0	21 532	1,3	22 297	0,4	1 445	0,5	1 354	-20 087	-20 943
Kina	8,5	185 703	10,3	180 592	4,1	14 030	6,8	19 404	-171 674	-161 188
Rusija	0,3	7 464	0,4	6 520	0,5	1 681	0,4	1 101	-5 783	-5 419
Švajcarska	1,5	33 339	1,9	33 217	2,2	7 476	2,1	5 985	-25 863	-27 232
Japan	0,9	19 462	0,8	13 964	0,1	203	0,1	323	-19 259	-13 641
Turska	5,2	113 270	5,3	92 380	3,8	12 776	3,8	10 890	-100 495	-81 490
Brazil	0,4	8 195	0,4	7 247	0,0	23	0,0	11	-8 172	-7 236

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020
SVIJET	2 178 489	1 751 221	340 032	286 483	-1 838 457	-1 464 739
EU	1 043 179	792 450	134 415	113 999	-908 764	-678 451
Austrija	38 774	35 738	2 389	10 015	-36 386	-25 723
Belgija	14 416	15 638	735	381	-13 681	-15 256
Bugarska	12 527	9 426	1 613	378	-10 914	-9 048
Češka	33 830	20 043	16 617	8 283	-17 214	-11 760
Danska	7 988	6 468	966	746	-7 022	-5 723
Estonija	881	302	2	23	-879	-279
Finska	3 665	2 465	372	9	-3 293	-2 456
Francuska	49 489	37 347	1 436	416	-48 052	-36 931
Grčka	132 274	77 594	1 406	2 523	-130 868	-75 071
Holandija	34 511	33 417	2 057	1 810	-32 454	-31 608
Irska	5 469	4 456	5	5	-5 464	-4 451
Italija	157 095	114 369	9 743	7 840	-147 351	-106 530
Kipar	594	200	202	78	-393	-121
Letonija	837	516	1	1	-837	-516
Litvanija	997	853	458	81	-540	-771
Luksemburg	702	423	110	181	-592	-242
Mađarska	19 602	18 327	38 888	19 872	19 286	1 545
Malta	24	5	372	710	348	706
Njemačka	198 682	166 350	13 839	13 836	-184 843	-152 514
Poljska	41 227	31 428	11 791	9 959	-29 435	-21 469
Portugalija	4 601	2 140	17	0	-4 583	-2 140
Hrvatska	126 997	95 610	2 340	2 361	-124 657	-93 249
Rumunija	29 257	18 709	510	1 105	-28 747	-17 605
Slovačka	6 279	5 366	47	193	-6 233	-5 172
Slovenija	47 011	34 152	19 504	27 780	-27 507	-6 372
Španija	39 585	35 405	843	371	-38 742	-35 034
Švedska	12 271	9 705	2 596	1 982	-9 675	-7 723
Ujedinjeno Kraljevstvo	23 592	15 999	5 554	3 060	-18 038	-12 939
CEFTA	627 861	503 381	146 355	124 720	-481 506	-378 661
Albanija	35 382	32 713	11 107	9 914	-24 274	-22 799
Bosna i Hercegovina	136 726	100 569	25 963	17 158	-110 764	-83 411
Moldavija	568	199	-	13	-568	-185
Sjeverna Makedonija	25 475	20 963	4 267	3 919	-21 208	-17 045
Srbija	424 900	343 219	82 513	75 061	-342 387	-268 158
Kosovo	4 811	5 718	22 505	18 655	17 694	12 937
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	507 449	455 390	59 263	47 764	-448 186	-407 626

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2020 Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2020 Jan-Okt 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 178 489	1 751 221	80,4	340 032	286 483	84,3
0 Hrana i žive životinje	396 354	326 063	82,3	19 623	23 101	117,7
00 Žive životinje	22 457	20 267	90,3	60	681	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	90 903	73 969	81,4	10 172	11 943	117,4
02 Mliječni proizvodi i jaja	48 240	36 226	75,1	124	82	66,4
03 Ribe i prerađevine od ribe	18 451	8 989	48,7	58	78	134,4
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	57 130	49 404	86,5	422	462	109,4
05 Povrće i voće	64 593	53 174	82,3	5 241	6 496	123,9
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	8 633	7 881	91,3	77	61	79,4
07 Kafa, čaj, kakao i začini	30 737	23 897	77,7	1 639	1 770	108,0
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	16 753	18 166	108,4	1 494	1 222	81,8
09 Razni proizvodi za ishranu	38 455	34 090	88,6	336	306	91,0
1 Piće i duvan	70 299	49 906	71,0	15 164	11 881	78,3
11 Pića	58 491	39 122	66,9	12 962	9 703	74,9
12 Duvan i proizvodi od duvana	11 808	10 783	91,3	2 202	2 177	98,9
2 Sirove materije, sem goriva	44 272	34 117	77,1	74 354	65 858	88,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0,0	1 940	1 248	64,3
22 Uljano sjeme i plodovi	1 279	1 487	116,3	23	9	39,7
23 Sirovi kaučuk	146	123	84,7	5	2	38,8
24 Pluta i drvo	7 968	4 850	60,9	25 859	23 663	91,5
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	27	100,7	1 007	610	60,6
26 Tekstilana vlakna i otpaci	498	381	76,6	19	30	158,8
27 Sirova đubriva i minerali	3 232	3 300	102,1	1 986	1 221	61,5
28 Mineralne rude i otpaci metala	23 204	17 114	73,8	42 976	38 368	89,3
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 919	6 835	86,3	540	708	131,0
3 Mineralna goriva i maziva	241 930	140 007	57,9	76 888	42 593	55,4
32 Kameni ugalj, koks i briketi	699	800	114,5	3 361	2 856	85,0
33 Nafta i naftni derivati	178 827	96 947	54,2	24 123	5 094	21,1
34 Gas, prirodni i industrijski	8 252	5 964	72,3	0	1	300 ¹
35 Električna energija	54 151	36 296	67,0	49 404	34 641	70,1
4 Životinjska i biljna ulja i masti	9 275	9 924	107,0	577	419	72,6
41 Životinjska ulja i masti	729	442	60,6	300	258	86,0
42 Čvrste biljne masti i ulja	8 446	9 420	111,5	214	118	55,1
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	100	63	62,5	63	43	68,3
5 Hemijski proizvodi	228 437	224 793	98,4	24 414	23 732	97,2
51 Organski hemijski proizvodi	2 085	2 042	97,9	65	48	73,8
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 632	4 030	111,0	875	908	103,8
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	25 123	23 460	93,4	68	95	138,9
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	87 176	96 431	110,6	19 292	18 816	97,5
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	47 002	39 585	84,2	1 510	1 702	112,7
56 Đubriva (osim sirovih)	2 349	2 406	102,5	0	3	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 948	3 331	113,0	109	55	50,9
58 Plastične mase u ostalim oblicima	32 022	26 129	81,6	676	1 207	178,6
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	26 101	27 379	104,9	1 819	897	49,3

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2020 Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	Jan-Okt 2020 Jan-Okt 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	393 050	311 087	79,1	82 303	63 456	77,1
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	240	189	78,9	55	0	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	17 681	15 473	87,5	50	35	69,4
63 Proizvodi od plute i drveta	25 043	21 484	85,8	1 760	1 325	75,3
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	31 658	25 893	81,8	335	391	116,5
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	19 254	20 250	105,2	234	634	271,3
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	110 182	84 105	76,3	3 066	1 717	56,0
67 Gvožđe i čelik	71 145	46 702	65,6	16 740	11 176	66,8
68 Obojeni metali	18 393	14 293	77,7	52 895	45 418	85,9
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	99 454	82 698	83,2	7 167	2 761	38,5
7 Mašine i transportni uređaji	479 908	403 253	84,0	30 649	29 359	95,8
71 Pogonske mašine i uređaji	14 084	7 508	53,3	360	460	127,9
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	49 104	38 350	78,1	3 933	4 223	107,4
73 Mašine za obradu metala	3 270	4 000	122,3	378	117	30,9
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	86 165	76 903	89,3	9 244	8 406	90,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	19 952	21 889	109,7	299	293	97,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	60 018	54 384	90,6	2 496	2 596	104,0
77 Električne mašine, aparati i uređaji	87 855	90 468	103,0	3 612	2 765	76,5
78 Drumska vozila	152 002	103 053	67,8	7 707	9 367	121,5
79 Ostala transportna sredstva i opreme	7 457	6 698	89,8	2 619	1 132	43,2
8 Razni gotovi proizvodi	314 945	248 135	78,8	16 061	18 084	112,6
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	20 633	19 488	94,4	260	355	136,5
82 Namještaj i djelovi	63 108	42 377	67,1	723	1 256	173,7
83 Predmeti za putovanja	8 191	5 212	63,6	92	83	90,1
84 Odjeća	71 849	57 147	79,5	1 326	1 579	119,1
85 Obuća	32 760	27 235	83,1	358	441	123,2
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	20 156	20 769	103,0	940	1 555	165,4
88 Fotoaparati, časovnici	10 324	6 981	67,6	157	512	300 ¹
89 Razni gotovi proizvodi	87 925	68 926	78,4	12 204	12 303	100,8
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	18	3 937	300¹	0	8 000	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	<u>Jan-Okt 2020</u> <u>Jan-Okt 2019</u>	Jan-Okt 2019	Jan-Okt 2020	<u>Jan-Okt 2020</u> <u>Jan-Okt 2019</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 178 489	1 751 221	80,4	340 032	286 483	84,3
I Žive životinje i životinjski proizvodi	149 460	115 367	77,2	7 210	8 352	115,8
II Povrće	90 209	79 132	87,7	5 993	7 370	123,0
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	10 358	11 119	107,3	316	161	50,9
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	235 243	189 120	80,4	22 408	20 235	90,3
V Mineralni proizvodi	280 614	172 760	61,6	105 700	72 172	68,3
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	219 217	214 106	97,7	23 703	22 495	94,9
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	87 242	74 012	84,8	2 922	2 593	88,7
VIII Sirove kože, koža i krzno	10 948	6 744	61,6	2 134	1 435	67,3
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	33 198	26 470	79,7	27 620	24 991	90,5
X Materijali i proizvodi papirne industrije	35 794	28 260	79,0	3 921	3 009	76,7
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	85 912	72 400	84,3	1 525	2 115	138,7
XII Obuća, kape i modni dodaci	35 982	29 518	82,0	417	474	113,6
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	77 735	56 728	73,0	3 039	1 737	57,2
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	10 357	6 558	63,3	4 243	13 781	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	190 294	144 687	76,0	92 933	69 394	74,7
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	319 520	291 774	91,3	20 328	18 974	93,3
XVII Vozila i prateća transportna oprema	162 968	114 148	70,0	10 363	10 680	103,1
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	32 879	32 135	97,7	1 151	2 202	191,3
XIX Oružje i municija	1 176	3 166	269,3	2 026	1 471	72,6
XX Razni proizvodi	107 811	82 943	76,9	1 500	2 816	187,7
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 569	76	4,8	581	27	4,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
